

REDACTIA

Arad, Dealul Ferenos-urasa nr. 9.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
 pe un an 20 cor.
 pe 1/2 an 10 "
 pe 1/4 an 5 "
 pe o luna 2 "

Nr-ii de Duminică pe an
 4 coroane.

Pentru România și străinătate
 pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Dealul Ferenos-urasa nr. 9.

INSERTIUNILE:

de un șlr garmond: prima
 dată 14 bani; a doua oară
 12 bani; a treia oară 8 b
 de fiecare publicație.

Atât abonamentele, cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Sortorii nefrancați nu se primesc

Ce fac Românii?!

Fierb și se frământă toți în jurul nostru. Ungurii sunt la cuțite între dinșii din cauză că unii vor mai iute concesiile naționale, iar alții, mai în poziție de a cunoaște ce se poate și ce nu se poate, se mulțumesc cu mai puțin. Orașe mari unguștești și congregații comitatense se opun ordinilor formale ale guvernului și se întind coarda încât puțin mai lipsește ca să se producă un conflict acut cu Coroana... Sașii s'au adumbrat pe lângă — putere... Sârbii se prepară să meargă în deputație la M. Sa, pentru a mai leui din cele bisericesti... Slovacii, după cum aflăm, caută să se organizeze prin comitate.

Dar Românii ce fac?

Cei de pe la consistoare își ved de afacerile bisericesti și școlare. Cei de la banci sunt în febrilă lucrare, căci s'apropie adunările generale. P'altura se întemetază chiar banci noi... Advocații își ved de procese, doctorii de bolnavi, marii proprietari odihnesc, micii proprietari se plâng ear marea multime, țărâna care ne susține pe toți, fatalistă cum e, așteaptă să se întâmple vre'o minune, să mai fie și Românul înaintat (vorba bănațeanului care aclama vesel după alegerea lui Nemes Zsigor în Făget) — căci așa cum e, stăbă treabă...

Nu credem să ne înșelăm însă, dacă vom spune, că de ani de zile nu s'au adunat la un loc treizeci de fruntași anume ca să desbata chestii politice și hotărâri să la... într-un fel ori altul, dar să se dea dovezi de preocupare pentru afaceri obștești naționale.

Se înțelege că nu e bine așa. Mai ales că până acum, toate naționalitățile erau obișnuite să ne vadă în frunte.

Adevărat că luptele în comitat se mențin, dar înainte n'au dat, căci tot nu s'au învrednicit încă Românii din toate comitatele să fie organizați și să

dea luptă împotriva șovinistilor păcătoși.

Măcar că lucrurile așa au fost contemplate să ne manifestăm cu putere și demnitate, chiar în cursul acestei toamne. Prin unele locuri s'au și făcut preparații serioase întru acest scop.

Vedem însă cu regret, că afacerile se urnesc greu. Constatăm, dar nu încredințăm. Pentru-că suntem înconvinși: toți fruntașii vor binele poporului, toți luptă pentru cauza națională, și dacă nu merg lucrurile mai cu spor, la tot cazul nu bunăvoința și buna înțelegere lipsește, ci-s multe mizeriile.

Totuși, e bine ca din când în când să li-se atragă atenția asupra datorințelor sfinte ce au de a închina mai multă vreme și mai intensivă activitate pentru promovarea celor obștești. Să ajungem odată să mergem toți după un plan bine chibzuit, unitar și obligator pentru toți câți aparțin partidului național. Că altfel s'ar destrăma rindurile: unit ar merge într'o parte, alții în alta, și cei mai mulți ar sta pe pe loc, fiind aceasta și mai comod, și mai profitabil. Unii ar jertfi prea mult, alții posează formulând recriminări, și — peste tot — făcând pe grozavii, deși în realitate vorbele late n'au alt scop decât s'ascundă *lipsa de fapte*.

Și-i necesar, credem, s'amintim acum de datorii ce incumbă fruntașilor pentru-că nu știm la ce ne trezim mâne...

Se frământă Ungurii; peste Leitha lucrurile abea se pot ține de pe-o zi pe alta, naționalitățile ș'acii și dincolo sunt adânc nemulțumite... Oare n'a sosit timpul suprem, să facem și noi un pas înainte? Căci prea stă demult steagul românesc în pod. Și »nația«, masa mare de țărani, d'atâta vreme așteaptă să audă ce mai zic »domnii noștri«.

Să așteptăm și să sperăm — bine!

Ziarele maghiare se ocupă toate, la loc de frunte, de cele petrecute eri în Dieta. Toate sunt de acord că negocierile ce se urmează pentru încheierea păcii sunt d'o extremă importanță pentru viața statului ungar. Și cele mai multe, chiar opoziționale, par-că s'ar bucura să se ajungă la o înțelegere, ca Dieta să poată lucra fără ca guvernul să fie silit a menține ședințele paralele.

Kossuthiștii bat în retragere.

— Ședința dela 30 Noembrie a Dietei. —

Minune mare: Luni kossuthiștii n'au mai continuat cu obstrucția — afară doar de Lengyel Zoltán care s'a făcut complet de ris — ci spre ulmirea tuturor, Kossuth a ținut o vorbire punând în vedere că amicil s'el ar fi dispuși să abandoneze lupta pentru dobândirea concesiilor militare, dacă în schimb guvernul ar pune în vedere reforme economice sociale și largirea dreptului electoral, precum și arondarea mai echitabilă a cercurilor electorale și întărirea limbii maghiare în școli. Ceea-ce însemnează că nu mai fac obstrucție.

Lucrurile par a fi fost aranjate de nainte, căci Tisza a răspuns îndată. Și-a exprimat părerea că în cele spuse de Kossuth s'ar putea găsi baza pentru o înțelegere. A asigurat pe antevorbitor, că guvernul are în programul său reforma electorală, pe care dorește s'o realizeze făcând un pas înainte, dând drept electoral unei părți tot mai întinse. E necesară însă și grija, ca să nu se facă o săritură în întunec. Îndeosebi ține să spună, că noua reformă o contemplează așa fel, ca supremația clasei culte maghiare să nu fie periclitată. Ear proiectul de reformă l'ar înainta Dietei așa că în cei trei ani cât mai sunt din legislatura actuală să fie ridicat la valoare de lege și *dacă nu s'ar ivi necesitatea ca Dieta să fie di-*

solvată înainte de termen, alegerile generale proxime s'ar face pe temeiul legii noi.

Partidul liberal a primit cu aplauze declarațiile acestea ear opoziția pare și ea desarmată.

A vorbit îndată Polonyi, care a adus elogii declarațiilor lui Tisza.

Poporul conte Zichy Aladár a cerut ca întâu de toate să se suspende ținerea ședințelor paralele și după aceea să se aleagă o delegație a partidelor care să negocieze cum să se facă pace.

Apponyi se bucură și el de propunerea de a se face pace. Dar să se suspende și ședințele paralele.

Ugron spune că a desarma fără a se fi ajuns la cele pentru cari s'a pornit lupta, ar fi tradare!

Krasznay propune ear guvernul primește ca până Miercuri să nu se țină ședință ci să se trateze cum să se facă pace.

DIN ROMÂNIA

Mesagiul de deschidere al Corpurilor legiuitoare:

Domnilor Senatori,
 Domnilor Deputați,

Sunt pătruns de o deosebită mulțumire văzând din nou Corpurile Legiuitoare întrunite împrejurul meu astăzi, când, după ce am străbătut ani plini de îngrijire, am isbutit să învingem mari greutăți și am intrat într'o situație normală.

Nașterea unui al doilea Principe al Casei mele a fost primită cu o bucurie cu atât mai vie de întregul popor, cu cât el a văzut în ea o nouă garanție pentru viitor. Am fost adine mișcat de nenumeratele dovezi de dragoste și de devotament cari Mi-au venit cu acest prilej din toate părțile țerei.

Relațiunile României cu toate Statele urmează a fi din cele mai bune și prin atitudinea noastră înțeleaptă, am contribuit la menținerea păcii, țel urmărit neîncetat de Puterile cele mari.

Domnilor Senatori,
 Domnilor Deputați,

Sistemul financiar inaugurat la 1901 și urmat cu statornicie în timp de trei ani a dat roadele sale bine-făcătoare. Regu-

Romanul căsătoriei.

De Leo Tolstol. 9.

— O! spune-mi tot adevărul... Dar îndată mă temul de răspunsul ce ar fi putut să-mi dea și strigă:

— Nu, nu, nu-mi spune nimic.

— Vrei să ști dacă am iubit deja, zise el pătrunzând în gândirea mea. Îți pot răspunde... Nu, n'am iubit nici odată. N'am resimțit nici odată un sentiment ca acesta pe care-l simt pentru d-ta.

Dar deodată un suvenir penibil îl asaltează și adăose cu tristețe:

— Nu, și ești de ce greșește inima d-tale dându-mi dreptul să te iubesc. Vezi că am datoria să reflectez bine înainte de a-ți spune că te iubesc? Ce-ți ofer în schimbul vieții d-tale? Amorul! Acesta-i totul...

— Și acesta e puțin? întrebă ridicându-mi ochii spre el pentru a-și întâlni privirea.

— E puțin, amica mea, pentru d-ta e puțin, continuă el. D-ta ai frumusețe și tinerețe... Fericirea mea e așa, că uneori nu dorm nopți întregi gândindu-mă la viitorul nostru.

Am trăit mult și cred că am găsit în fine aceea ce-mi lipsește pentru a fi fericit: O viață liniștită și retrasă în colțul nostru dela țară, cu posibilitatea de a face bine țărânelor, lucru destul de ușor, cu care nu sunt obișnuiți, și care pentru mine ar fi o muncă folositoare; în fine că distracție, natura, cârțile, muzica, grija

pentru viitor... acesta era visul meu de fericire și nu concep mai mult... Eată că mai presus de toate, găsesc o prietină ca d-ta, și mai departe poate familia e totul ce-și poate un bărbat dori.

— De ce nu?

— Aceasta e bine pentru mine, care am trecut peste tinerețe, zise el, dar nu pentru d-ta... D-ta nu cunoști încă viața, d-ta vei avea poate dorința să-ți cauți fericirea în altă parte, și poate a-și sfârși prin a o găsi... În momentul acesta țese pare că ești deplin fericit fiind-că mă iubești.

— Nu, nu, tot-deauna am visat o viață liniștită, o viață familiară, esclamă. Asta e ce iubesc... vezi că visul d-tale e și al meu.

— Țese pare că e așa, amica mea, dar atât e puțin pentru d-ta. Ești frumoasă și tinără, repetă el gânditor.

Eram jignită, că nu mă credea și fiind-că se părea că-mi reproșază tinereția și frumusețea.

— De ce mă iubești? întrebă cu un ton ofensat, pentru tinerețea mea sau pentru mine însămi?

— Nu știu de ce te iubesc, dar știu că te iubesc, răspunde, fixându-și asupra mea privirea profundă, care o atrăgea pe a mea în mod irresistibil.

Păstrăi tăcerea, ochii mei, involuntar, rămăseră ținuți într'ai lui.

Simții de-odată o senzație străină.

La început tot ce mă înconjură se eclipsa pentru mine, apoi fața lui Sergie Mihailovici dispăru, și nu mai vedeam de

cât ochii lui, cari luciau într'ai mei; în fine mi-se păru că privirea lui pătrunse în interiorul meu, apoi nu mai văzui nimic și fui silită să-mi plec pleoapele, pentru a-mi simurge din sentimentul de ecstas și de teamă să nu escit în mine fascinațiunea privirii lui.

În ajunul zilei ficsate pentru cununia noastră, cerul se nsenină spre seară. În urma ploii care nu nctetase a cădea dela sfârșitul veri, succedă prima seară senină și rece de toamnă. Toată natura era pătrunsă de o răceală umedă și se observa pentru prima-dată pe alea luminată a grădinii covorul pestriț de toamnă, care tremura încă în jurul arborilor aproape despoiați. Cerul era senin, de un albastru deschis cu reflex rece.

Adormii fericită cu gândul că a doua zi, în ziua cununii mele, va fi timp frumos.

Mă deșteptai cu soarele și gândul, că această zi sosise deja mă umplu de teamă și de ulmire; mă grăbi să mă cobor în grădina.

Soarele, care era încă jos la orizont, făcea puncte luminoase între ramurile galbene și teii despoiați. Alea era acoperite de frunze cari foșneau. Fructele stacojii ale sorbului își arătau culoarea roșie, închisă, printre ramuri, în mijlocul restului de frunze sbârcite și veștejite de îngheț; georginele erau negre de tot.

Îarna aruncase pentru prima dată pudra argintată pe iarba îngălbenită și pe livada care se întindea în fața casei.

Era prea frig, pentru ca cerul să nu fie senin și limpede.

— E cu puțință ca această schimbare să fie pentru ziua de azi? mă întrebă, și îmi era frică să cred în fericirea mea.

— E cu puțință ca n seara aceasta să nu mă mai deștept în odaia mea, ci în Nicolșcoi în această casă mare cu coloane; această casă străină? Nu-l voi mai aștepta aici, pentru a l reține la noi vorbindu-i toată seara de Catia și Sonia? Nu mă voi întreține cu el în colțul nostru favorit din salon, aproape de piano? Nu-l voi mai acompania și n'oi mai avea frică pentru el, când se reîntoarce singur de tot în noaptea întunecoasă?

Atunci îmi adusei aminte că-mi zisese în ajun că vine pentru ultima dată și Catia încercându-mi rochia de mireasă îmi zise: Aceasta e pentru mine, și n'tr'un moment vedeam real că evenimentul e atât de aproape, dar în momentul următor începeam să mă ndoesc.

— Cum, îmi zisei din nou, de azi încolo voi locui acolo cu soacră mea, fără celelalte persoane cu cari sunt obișnuită? Nu voi îmbrățișa în fie-care seară înainte de a mă culca, pe buna mea mătușe, n'oi voi mai aștepta să-mi spună ca de obicei, după-ce-mi făceam cruce: — Noapte bună domnișoară! Nu voi mai da lecții Soniei, nu mă voi mai juca cu ea, nu voi mai bate, pentru a mă amusa, în zidul odăii mele, care mă despărția de ea și nu voi mai auzi risul ei șgumos.

Dela ordinariat nu are ce aștepta, acolo Lauran e mare și tare. Iacă un episod. Fiind în vacanță episcopia de Oradea-Mare, mulți au umblat recomandându-se în bunele grații ale puternicilor zilei.

Și cine-i ca Lauranul nostru.

E lucru cunoscut, ca prezentatul Pavel a făcut un stipendiu la Institutul franciscano-izosefin, în Budapesta. Stipendiul a devenit vacant și Consistorul gr.-cat. roman Arădan condus de vicarul capit. Lauran a luat la pertractare cauza. cui se conferească acel stipendiu? Georgiu Șuta și Lazar Iernea susțineau că trebuie să se deie vre-unui român, și anume să se aleagă vre-un vâstar din familia regretatului Pavel. Dl. Dr. Lauran așa a condus lucrurile așa a intrigat, de acel stipendiu s'au conferit fiului unui consilier din ministerul de culte și instrucțiune publică.

Singur Șuta și Iernea au protestat în contra acestei proceduri ne mai auzite, bine știind ca d. vicar capitular abuzează de puterea sa, numai și numai „ad captandum benevolentiam“.

De aci ura și răsunarea lui Lauran în contra lor.

Noi dorim părintelui Iernea răbdare și statornicie în luptă. Toți ca unul vom fi de față la procesul lui fiind că toți cei buni sunt solidari cu principiile naționale ale vrednicului preot român. *Lazar Iernea.*

Un adevărat martir.

Dela 1891, când a fost osândit întâia oară, și până mai săptămânile trecute, când a scăpat din temnița Clujului, tipograful Andreiu Balteș a stat mai mult în temniță, decât a fost liber. A răbdat, s'eracul, pentru toți dalanți câți s'au perindat, dela 1895 încoace, pe la „Tribunau“. Pe răspunderea lui, directorii fostului organ „autorizat“ au comis cele mai mari iresponsabilități. Și cel puțin dacă l-ar fi menagiat în temniță. Dar nu! *Nici unul* dintre cărmuitorii „Tribunet“ nu și-a mai *adus aminte* de s'ermanul Balteș, ci acesta ceată ce ne scrie:

„Pe timpul cât am stat în temnița abia mi-au trimis din salariul meu atâta ca să nu răbd de foame, și dacă nu era dl B. Podoabă, zeu că mi-se întâmpla și aceea de multe ori. La ori-ce le scriam în privința salariului meu, nici-odată nu-mi răspundeau nimic. În fine la începutul lui Iunie am primit dela Marschall, și el unul dintre mataderii de pe vremuri al soc „Tipografia“ și fericitul proprietar de azi al averii naționale, o epistolă, în care-mi făcea cunoscut, că societatea își datorează cu salariul până la finea lui Iunie cu suma pe 830 coroane și mă asigură că la tot cazul își voi primi banii. M'am bucurat și așa; m'am bucurat, căci eram s'etos d. p. a vorbă bună dela ei, care de mult n'am mai auzit-o, fie măcar și numai promisiune.

„Timpul a trecut; în 27 Septemvrie am ieșit din temniță (unde stase două ani) într-unul Red. „T. P.“, bolnav prăpădit ca vai de mine. Abia am avut bani de drum până la Sibiu; ba am rămas dlui Podoabă încă dator. Ajuns la Sibiu, dl Leményi, putând vorbi cu dînsul, prima mângăiere a fost că mi-a declarat că n'o să primesc nici când restul salariului meu (cu toate că la facerea bilanțului, când cu licidarea, s'a introdus în bilanț) căci nu sunt parale, și ce mai este trebuie dat pe altceva, . . . abea în 22 Octomvrie am primit 120 coroane“.

Dar destul atâta, căci restul din scrisoare sunt acuzări grave la adresa unor fruntași. Ear noi nu avem să supărăm pe nimeni recriminând, ci *facem apel la toți fruntașii români, să trimită ajutor lui Andreiu Balteș* (Sibiu, Kempel gasse Nr. 5), care cât îl lasă sufletul. Pentru-că dacă în luptele ce s'au dat în cești din urmă 12 ani a fost cineva *martir*, apoi bietul Balteș a fost, căci a răbdat mai mult de cât se poate cere unui Român, și a răbdat bărbătește, fără să fi căutat a-și *escompla înainte* prețul suferinții. A ținut cu dragoste la ziarul pentru care s'a angajat să sufere. Și în primul rând cei cari au stat mai aproape de „Tipografia“ sunt dator să-l ajute,

cel puțin până se va însănătoșa, ca să poată ear lucra.

Din parte-ne, vom trimite obolul nostru și pe amicilor d'aproape și în particular i-am rugat să ajute pe Balteș, adevăratul martir.

Din străinătate.

Procesul masacrelor din Chișinău. Săptămâna aceasta a început a se judeca dela Chișinău procesul masacrelor întimplate.

Pentru buna liniște, guvernatorul prinț Urussov a adus peste 50 de suboficieri și un corp întreg de jandarmi cari să mențină liniștea. D-sa a chemat pe toți slujbașii și le-a dat poruncă, că dacă în cursul desbaterilor acestui proces se va dovedi că au luat parte la instigațiuni să-și presinte imediat demisiile.

Prima ședință a avut loc sub președinția d-lui Dadilov.

Tribunalul a desemnat ca apărători al inculpaților pe advocații Maljiski, Osarja, Smittow și Șmjary.

Se scrie, că în această afacere sunt intentate mai multe procese, cuprinzând fiecare câte un grup.

Din partea apărării s'a ridicat incidentul prin care se cere conexarea tuturor acestor procese, 22 la număr, în unul singur.

Incidentul nu s'a admis, motivându-se că fiind foarte mulți inculpați s'ar face confusie.

În prima zi s'a început procesul întâiului grup compus din 37 de acuzați și 545 de martori.

La prezentarea jurământului, apărarea a cerut ca evreii să jure „more-judaico“, în sinagogă cu tot ceremonialul uzitat acum câte-va secole.

Această cerere a fost respinsă.

Primul martor ascultat a fost primarul Chișinăului de Karl Alexandrovici Schmidt care a făcut o lungă descriere a masacrelor și spune că toată vina zace asupra ziarului antisemit „Bessarabetz“, care zilnic atacă pe creștini contra evreilor.

Prima ședință a fost ocupată cu ascultarea acestui martor.

DIN CAMERA FRANCEZĂ.

În ședința dela 29 Noemvrie a camerei franceze deputatul *Dejeante* propune, ca crucea de pe virful Pantheon-ului să fie luată jos. Ministrul de instrucțiune publică *Chaumié* vorbește în contra propunerii lui *Dejeante*. Se face votarea. Camera respinge cu 322 voturi contra 203 propunerea lui *Dejeante*.

Va să zică tot s'au găsit 203 de atești cari să voteze contra crucei. Ce rușine pentru Franța cea catolică!

NOUȚĂȚI.

ARAD, 1 Decemvrie n. 1903.

— **Deputațiunea care i-a dus** contelui Tisza mandatul de deputat, a fost primită de primul ministru Duminecă. După-ce Markovitsch Antal a felicitat pe alesul cercului Ugra și i-a dat mandatul, Tisza a ținut o vorbire. A mulțumit pentru încredere și privitor la atitudinea sa a zis: „Ori cât m'ar durea să uzez de mijloace aspre, nu pot sta la îndoială, ci ori fac rînduială, înlăturând din drum pe mal-contenți, ori voi cădea eu zdrobit“.

După ameați Tisza a dat un banchet alegătorilor sei în otelul „Royal“. Între cei 317 alegători a fost și pro-topopol N. Roxin vechiul aderent al țiszaiștilor și verul seu dr. G. Roxin, noul avocat din Salonta.

— **Corul seminarial din Arad.** Să fim mândri și noi odată. Să spunem cu mândrie lumef și noi, că avem o instituțiune frumoasă: corul seminarial. E lucru cunoscut deja de mai mult, că la ortodoxii români din părțile ungurene abia să petrece un act mai însemnat, fără a fi invitat și corul nostru falnic arădan. Și e bine că se face așa. În zilele aceste a pus în respect crema societății maghiare prin cântările sale precis executate și plin de melodii profunde de cari numai românul e în stare. Ear când străbat la inima Românului accentele dulci și dureroase trăsărim și ne mândrim, că e al nostru și că din sufletul nostru răsună glasul vecinic doine românești.

Și evlavie m'a cuprins în ziua de ieri de Duminecă, când esecuta acest cor bine instruit și disciplinat cântările liturgice în catedrala noastră arădană. Mă simteam că trăiesc în acele zile grele a creștinismului, când a fi creștin era martiriu, când s'au născut aceste melodii misterioase prin catacombe, lunci și rupturi de munți, când ceata martirilor cu credință în Domnul, pleca spre calea cea din urmă preamărind pe Dumnezeu. Laudă voue coriștilor și lauda bravului profesor de stoic Trifon Lugojanu.

— **Societatea academică social-literară „România Jună“** invită la convenirea socială care va avea loc la rest. „Zum Magistrat“ I Lichtenfels în 4 Decemvrie a. c. la orele 7^{1/2} Viena, 28 Noemvrie 1903. Pentru comitet: președinte: Mihai Popovici, secretar: E. de Cerecuvski.

— **Societatea academică social-literară „România Jună“** Viena și-a constituit comitetul pe anul viitor: Președintele: Mihai Popovici stud. jur. Vicepreședintele Vasile Reus de Mirva stud. techn. Secretarul I: George Novacovici stud. jur. Secretarul II: Euimie de Cercavski stud. jur. Casarul: Laurențiu Luca stud. med. Controlorul: Caius Popp stud. jur. Bibliotecarul: Arsenie Davidescu stud. med.

— **Invitare la serata literară** urmată de dans care se va aranja de tinerimea română din Oradea-Mare. Joi la 3 Decemvrie st. n. 1903. În sala hotelului „Arborele verde“ pentru augmentarea fondului de ajutorare a tinerilor lipsiți. Inceputul precis la 8 ore seara. Prețul de intrare: de persoană 2 cor., de familie 5 cor. Program detaiat seara la casă. Comitetul aranjator. Suprasolviri marini-moase se primesc și se vor cuita pe cale ziaristică. (Adresa cassarului: Ioan Moldovan, strada Szaniszló Nr. 707).

— **Sirocco îngrozitor.** Se depeșează din Fiume: Alaltaeri noaptea a băntuit un sirocco cumplit în întreg portul. Pe vapoare deja de dimineața s'a sistat munca. Mărfurile în preț de sute de miș, așezate în dockurile portului, toate aproape au fost distruse de valuri cari au rupt digurile.

— **Pentru un proces.** Ni se scrie din Becicherecul mare: Moise Prodan econom în Sănmihaiul român stă de mai multă vreme în proces cu proprietarul de acolo Traian Voicu. Procesul s'a terminat acum în favorul fraților Voicu. Perderea procesului l-a amărît atât de mult pe acești doi frați încât Duminecă noaptea l-au pândit pe Prodan și l-au omorât. Frații uci-gași au fost deținuți.

— **Noua campanie a ziarului „Avanti“.** — Ziarul „Avanti“ din Roma a început o noua capmanie în potruva noului material de artilerie al armatei italiene.

Spune că sunt 540 de tunuri de câmp și 130 tunuri de munte care, în urma defectuosității afectelor, sunt netrebuincioase.

Ziarul socialist adaugă că e nevoie de a căuta rezpozabilitatea greșelilor comise cari se cifrează printr'o pierdere de 20 milioane și privează

salariul numeroșilor muncitori în urma încetării lucrărilor.

— **Moartea unui architect.** — Architectul inginer Saccardo, a cărui reputație i-a fost creată prin restaurarea bisericii San-Marco din Veneția, a murit subit.

— **Vicinalul.** Adevărată specialitate a Ungariei sunt așa numitele trenuri vicinale. Numai ocazie să fie, bucuros face fiecare glumă pe tema lor. O istorie d'aceasta hazlie s'a întemplat zilele aceste pe linia vicinalului Carlova. Mașina care înainta cu iuteala melciului, să oprește de-odată pe loc. Pasagerii deschid toți geamurile și întreabă de ce s'a oprit.

— **Ce s'a întemplat?** — întreba speriat un pasager.

— **O vacă e pe șine** — fu răspunsul călăuzului. Dar inconvenientul n'a ținut mult. Cu multă osteneală în fine s'au liberat șinele de vacă și vicinalul a fost pus de nou în mișcare. Peste vre-o zece minute s'oprește din nou.

— **De ce a stat earăși** — întreabă a doua-oară curiosul de sus.

— **D'apoi iar am ajuns pe afurisita** aceea de vacă — răspuns călăuzul cu o resemnare tristă.

— **Frica lui Don Carlos.** Se scrie din Genova că principesa Alice Schönborg — Waldenburg a fost intervievată alaltaeri în Sori de un ziarist italian, cărui principesa i-a enarat toate cauzele divorțului de soțul ei și totodată a desmintit știrile reuțăcioase, cari zic, că ea ar fi fugit cu un vizitiu. Principesa locuiește în villa Horesco. Acolo e și vizitiul Materni, dar împreună cu soția sa, ceea-ce singur desminte toate palavrele despre nenorocita fiică a lui Don Carlos. La audiența acordată ziaristului a fost present și fratele mai mare al principesei, prințul Iayme. Mai dintăiu principesa rugă pe anumitul ziarist ca să desmintă toate știrile despre fugirea ei. Mai spune că în curind va intenta proces tuturor acelor ziare, cari încurajate și influențate de fostul ei bărbat, au scris fel de fel de murdării despre ea. „Se știe — zise ea — că fostul meu bărbat și-a dat în-voirea la plecarea mea, ceea-ce pot să certific prin scrisoarea primită dela el. Afară de aceasta el singur m'a petrecut la gară, când am părăsit castelul Stadelhof. Eu am venit deja în Iunie la Sori, ear în Septemvrie pleca la Roma, căci atunci despărțirea noastră era ca un lucru sigur. Aci am fost pela mai mulți cardinali, pe cari îi rugai să grăbească cu formalitățile cari erau încă de îndeplinit. În luna Oct. se întâmplă și acestea. Castelul din Stadelhof îl dăruii bărbatului meu, ca să îl vînză și cu banii ce îi va primi să își plătească datoriile. Înainte de a pleca din acest castel fu-i nevoită a-mi vinde o mulțime de juvaerice, ce le moștenii dela mama mea, spre a da bani soțului, care cerea într'una bani. Eu rămân de-o-camdată în Sori, pându-ce procesul de divorț se va fini de tot; după aceea voi pleca la Neapoli. Să mă mai mărit nu am de gând“. Mai multe ziare italiene scriu, că în zilele trecute am fost la preumblare cu automobilul cu un domn. Acest „domn“ nu a fost altul, decât fratele meu cel mai mare, prințul Iayme“.

— **Schimbare de local.** Renumitul dentist *Morgenstern Gyula* și a strămutat locuința de ordinație (tragerea de măsele, plombare, măsele singuratiche șire de dinți, coroană de dinți de aur măsele cu rădăcini etc.) în Arad, *pița Andrássy Nr. 15.*

— **Cea mai nestrucioasă cremă** pentru înfrumșetarea tenului e crema de flori de iliac, un borcan costă 1 cor.

— **Pudră de flori de liliac** 1 cutie 1 cor.

— **Săpun de flori de liliac** bucata 70 fil.

— **Pasta Iuno** 2 cor.

— **Pudră Iuno** 2 cor.

— **Mijloc sigur** contra durerilor de stomac, a sgărciturilor și a catarurilor de stomac, contra boalelor învechite de stomac și contra lipsii poștei de mâncare, pe urmă un mijloc sigur purgativ fără dureri: e ceaiul întăritor de stomac al farmacistului Kossuth. O cutie de probă 1 cor. 20 fil., o cutie de probă 2 cor.

— **Contra guturaiului, tusei, răgușelei, flegmei și a afecțiunilor laringilor** are un efect miraculos pastilele de pept Senega. Se pot găsi în farmacia „Verg-Maria“ alui Kossuth, în Arad, *Piața Boross-Beni 150 (casa Dengli).*

Red. respons. **Ioan Russu Șirianu.**
Editor **Aurel Popovici-Barclanu.**

KOPETKÓ KÁROLY junior.

ARAD, Strada Templom, palatul Minorităților.

Pentru comoditatea publicului cumpărător cu începere din 1 Decembrie 1903, în localitățile spațioase mele prăvălii, am deschis o secție oșebită

Bazarul de Crăciun

în care sunt expuse spre vânzare resturi de țesături, parchet și creton, pe care le pun cu jumătate preț la dispoziția On. public cumpărător.

Kopetkó Károly jun., ARAD, Strada Templom, palatul Minorităților.

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior.

ARAD, Strada Tabajdy Károly.
Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincie se efectuează prompt și punctual. — Lucru bun și solid! Prețuri moderate! Serviciu punctual! 1045 47—

Diplomă de argint 1885. Budapesta.

Telefon (pentru oraș și comitat) Nr 387

BRAUN N. A.

deposit de culori.

Arad, piața Boros-Béni Nr. 10.

Mare deposit de firnis, culori de ulei fabricat propriu, culori pentru vopsirea podelelor, uleiuri pentru mașini, și a toate de prima calitate.

— Comandele din provincia se efectuează prompt și solid —
1034 62—
— Pachetarea gratuit. —

SEIDEL OTTO,

fabricant de obiecte.

ARAD, Andrassy-tér Nr. 9
(vis à vis cu biserică).

Execut orice fel de chipiu militar, postav financiar pentru pompieri pentru preoți și civili, calitate bună, preț moderat. 935 58 - 80

Cel mai eficient izvor de cumpărare din Arad.

Juvaericeale,

bucăți de aur și argint (frante) bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile cele mai scumpe, sau le schimbă cu alte obiecte. 1006 82—

Deutsch Izidor,

clășornicar și juvaeriu

Arad, strada Templom.

— Telefon n-rul 438. —

WOLF JÁNOS,

— ciobotar de ghețe de bărbați și dame. —

Arad, colțul pieții Libertății și str. Simonyi

Am onoarea a atrage atenția on. public din loc și provincie. că în atelierul meu de ciobotări și ghețe cele mai frumoase și elegante și solide, precum și ghețe ortopedice, pe lângă d. plină garanție. 994 89—50

Industria locală!

Serviciu escelent!

ALBRECHT ÁGOSTON

(mai înainte Cseh Katalin)

din luna Maiu 1903 în ARAD,

Strada Salacz

(Casa Lócs).

Recomandă în atențiunea mult on. public marea se

magazin de mănuși pentru bărbați, dame și copii

fabricat propriu, brăne, legături de stomac, suspensorii, șarșafuri de piele, frigatoare și pânze de gumă, precum toate câte se țin de branșă asta, pe lângă prețuri estine. — Asortiment uriaș 1058 25—50

CREMA

MARGARETA

este cel mai sigur mijloc pentru producerea, perfecționarea și conservarea

FRUMUSEȚEI.

Acest minunat, preparat nevătămător, curat și fără grăsime are un efect uimitor.

În câte-va zile face să dispară alunițele, petele de ficat, ceji, jupuiturile, bubălele, punct. negre (comedonier) și toate afecțiunile de pe. Netezește în r. țiturile și ciupiturile de vâsat (bubă) având efect chiar și asupra celor mai înaintați în vîrstă, că-ora le face pelea tină și frumoasă.

Dr. Mosengeil și Metzger, renumiți prof. vindecă încreșturile de pe obraji cu ajutorul masajului. Spre acest scop Crema Margareta este cea mai potrivită. Dacă fața zilnic se masază cu Crema Margareta, dispar nu numai alunițele, petele de ficat și alte necurățenii de pe, ci și creșturile, ciupiturile de bubă și alte anomalii cauzate prin bărbănețe, griji, boală, etc. Un preservativ în contra arșetii soarelui și vîntului. Și ziua se poate întrebuința.

1 borcan mare costă 1 fl., unul mic 50 cr. Pudra de damă Margareta 60 cr. Săpun Margareta 35 cr. Pasta de dinți Margareta 50 cr. Regeneratorul părului produce colorarea originală a părului încăruntit 1 fl. Blondinirea părului de orice culoare. Părul prinse o culoare aurie 1 fl 50 cr. Pomada tannochimică cel mai bun mijloc spre cultivarea și creșterea părului 35 și 50 cr. Resuscitor de mustețe Bohus de Világos spre cultivarea mustețelor 25 și 35 cr. 989 12—

Clement Földes

Arad, str. Deák Ferencz Nr. 11.

Imprumuturi de bani pe amortisare

mijloace pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșii și case în orașe cu 4-3, 4-5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30, 50 de ani,

adece în camătă e socotită atât camătă cât și amortisarea din capital.

Principiul meu e îndestulirea M. On. public, care vrea să facă imprumuturi ipotecare.

Imprumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile ipotecare se plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prealabile nu sunt, tacelele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaliată a se adresa la

HERZOG SÁNDOR

Arad, strada Weitzer-János Nr. 15, ușa 7.

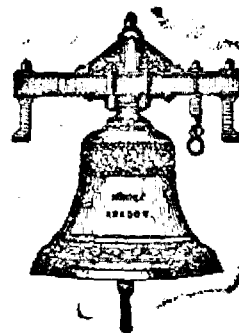
Frideric Hönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de pompe, arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandăm clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu orice alte clopote, la turnarea unu și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc, — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebunțare clopotele se pot scuti de crepăt și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se cîtine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopot lor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

7 5—25